

Marcin Galas*

GEMINI RESIDENCE – MIESZKANIOWY SILOS

GEMINI RESIDENCE – THE RESIDENTIAL SILOS

Dziś reguły zastąpiono intuicyjnym poszukiwaniem form. Czy więc powrót do reguł jest możliwy? [1]
Gemini Residence jawi się jako przykład budynku, w którym proporcje bryły, symetria, osiowość rozwiązania rzutów, rygorystyczna rytmika fasad, staranność podziałów sprawiają wrażenie, że budynek jest zaprojektowany według reguł – może tych opisanych przed wiekami?

Słowa kluczowe: architektura mieszkaniowa, frosilos, betonowe silosy, symetria

Nowadays, the rules have been replaced by the intuitive search of forms. Is it still possible to return to the rules? [1]. Gemini Residence seems to be an example of building which proportions of volumes, symmetry, axial plans, rigorous rhythm of the facades and modesty of divisions make an expression of following the rules – perhaps those described centuries ago?

Keywords: residential architecture, frosilos, concrete silos, symmetry

Olbrzymi zakres wiedzy jaki przekazał Witruwiusz w swoim dziele *De architectura*, jawi się jako zbiór zasad, którymi powinien się kierować architekt w swojej pracy. Począwszy od definicji architektury, proporcji, zależności liczbowych, materiałów, dekoracji wewnątrz aż do lokalizacji budynków (miast), ekonomii, akustyki. Autor opisał zasady porządków klasycznych greckich i rzymskich, co w znacznym stopniu przyczyniło się do zrozumienia architektury klasycznej, zasad przez wieki studiowanych, powtarzanych, niekiedy przetwarzanych aż po dzisiejsze czasy.

Dwa betonowe silosy, pozostałości po dzielnicy portowej, stojące na nabrzeżu w Kopenhadze, stają się pretekstem do stworzenia nowoczesnej formy budynku mieszkaniowego. Budynek, przy projekcie

którego trzy zasady *witruwianskiej triady* – *firmitas, utilitas, venustas* wydają się być fundamentalne.

Możemy przeczytać w tezach Konferencji kiedyś *Firmitas*, czyli *Trwałość* – *była rozumiana po prostu: budynek trzeba wznieść tak, by się nie zawalił; budowla miała być trwała*, dla silosów ten warunek został spełniony lecz (...) *trwałość*, jak możemy dalej przeczytać, *nabrała szerszego znaczenia. Najpierw wynika z potrzeby szacunku dla przeszłości, z potrzeby zatrzymania przemijania. Naprawiane są stare budowle, ruiny konserwowane, tak by nie zatrzeć autentyczności rzeczy; w przypadku tych obiektów by uniknąć losu architektury burzonej, z jakichś powodów uważanej za zużytą, po to by uzyskać miejsce na nowe budynki, i nowe kierunki*

* Galas Marcin, mgr inż. arch., Politechnika Krakowska, Wydział Architektury, Instytut Projektowania Architektonicznego.

architektury. Betonowe walce z biegiem lat stały się bezużyteczne, znalazł się jednak inwestor, który postanowił je przebudować, zmienić ich użyteczność, nadać im nową funkcję – mieszkaniową.

Jak czytamy dalej *Utilitas – celowość – dotyczy: bezbłędnego rozplanowania przestrzeni (...) odpowiednio do przeznaczenia budynku, czyli – użyteczności (...). Architektura potrzebuje użyteczności, tym różni się od innych dziedzin sztuk* [2]. Pomysł przebudowy silosów, jak okazało się po przeprowadzeniu ekspertyzy technicznej, wymagał niekonwencjonalnych rozwiązań projektowych. Największym problem była konstrukcja prawie czterdziestometrowych betonowych walców. Podziurawienie ich ścian zewnętrznych otworami okiennymi, doświetlającymi wnętrza mieszkań wymagałoby ograniczenia ich wielkości i ilości oraz zastosowania wzmocnień całej konstrukcji, co podniosłoby znacznie koszty całej inwestycji.

W 2003 roku powstał projekt przebudowy, którego ideą nie było wypełnienie wnętrza walców nową zmienioną funkcją, lecz pomysł, który zakładał, że betonowe walce będą konstrukcyjnym trzonem rezydencji mieszkaniowej. Przestrzeń mieszkalna budynku została nadwieszona na zewnątrz betonowej struktury, zwiększając w ten sposób powierzchnię użytkową i możliwości rozplanowania mieszkań. Budynek został zrealizowany w 2005 roku. Teraz z zewnątrz możemy oglądać – betonowe walce, pozostałość po silosach, tworzące trzykondygnacyjny cokół, wyrastający z drewnianych tarasów otaczających przestrzeń wokół budynku. Nowa nadwieszona na cokole kubatura mieszkań została zaprojektowana tak, by w jak najmniejszy sposób obciążać istniejącą konstrukcję. Rozwiązanie to pozwoliło na przeszklenie całej zewnętrznej ściany mieszkań. Powstała w ten sposób fasada wraz z tarasami mieszkań łączy i zespala obydwie walce, nadając całemu budynkowi niepowtarzalnej lekkości. Pionowemu rytmowi tarasów odpowiada wertykalny

podział szklanych balustrad, stolarki i podział ścian pomiędzy tarasami. Betonowy cokół ogromnych walców kontrastuje z transparentnymi materiałami wyższych pięter.

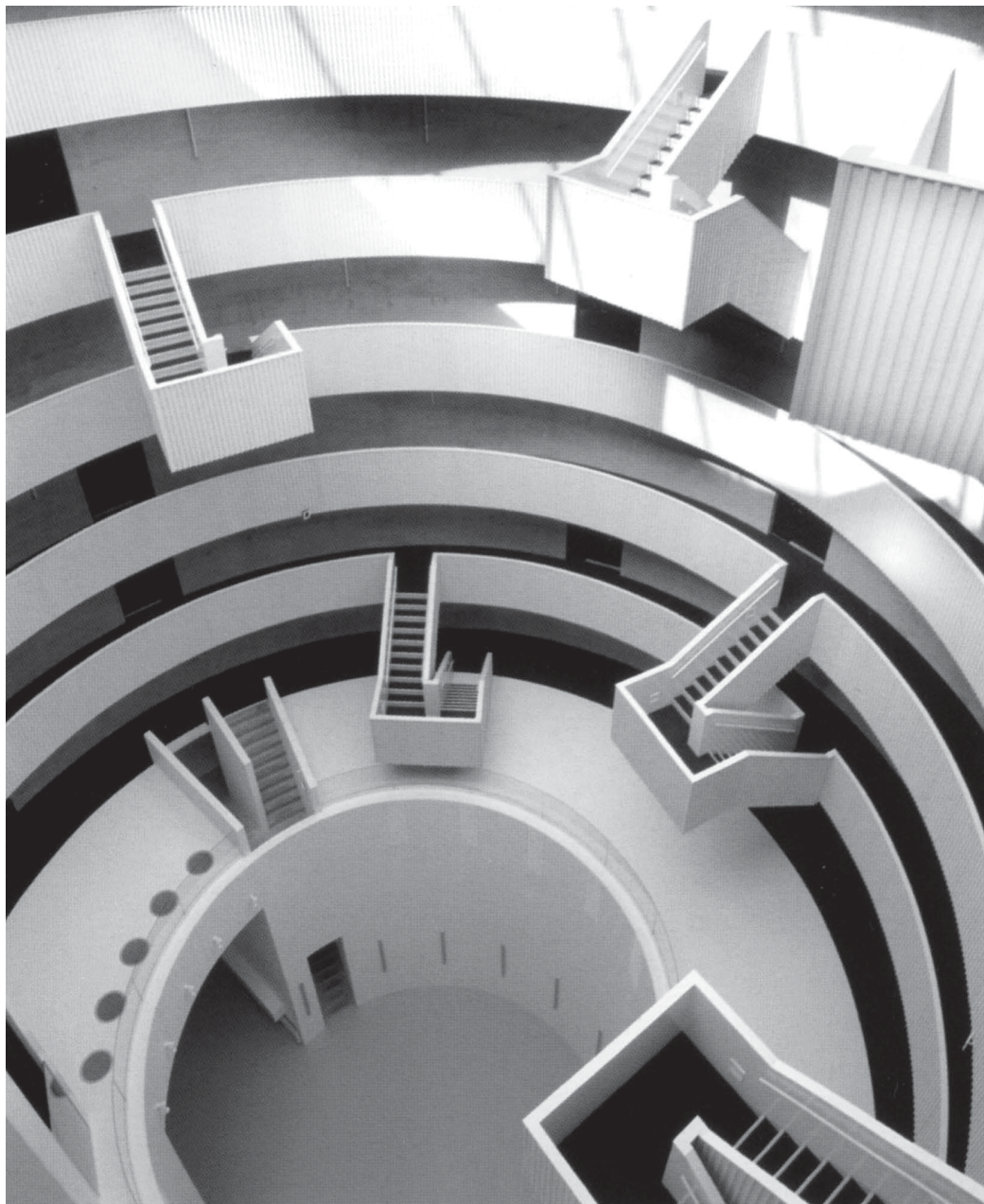
Na każdej z ośmiu kondygnacji mieszkalnych powstało jedenaście mieszkań o powierzchni od siedemdziesięciu do stu osiemdziesięciu metrów kwadratowych. Z mieszkań tych możemy wyjść na drewniane tarasy zakończone szklanymi balustradami, które okalając cały budynek nadają jego bryle tektoniki, chronią mieszkania przed nadmiernym nagraniem i zapewniają niezapomniany widok na panoramę miasta.

Drzwi zewnętrzne mieszkań są jedynymi otworami, które dziurawią zewnętrzne ściany walców i łączą przestrzeń komunikacyjną holu z mieszkalną. Wewnętrzna przestrzeń silosów, została zadaszona szklanym dachem i pełni rolę ogromnego cylindrycznego atrium. Do mieszkań, a raczej apartamentów, dostajemy się za pomocą galerii zaprojektowanych we wnętrzu dziedzińca. Komunikację pionową w budynku tworzą szklane windy, spinające galerie poszczególnych pięter i dwubiegowe schody, poprzesuwane między sobą na poszczególnych kondygnacjach. Ogromne wrażenie robi wnętrze budynku, jego skala i wszystkie zaprojektowane elementy, poukładane w elegancką, monumentalną, czystą formę.

Każdy detal wynika z racjonalnych przesłanek. Kotwy w ścianach w części przyziemia tworzą regularny wzór, techniczne otwory w płytach betonowych powstałe jeszcze w czasie przemysłowego życia silosów, sprawiają wrażenie celowo nawierconych, zaś niezatarte szpary pomiędzy poszczególnymi płytami przywodzą na myśl industrialne bardzo surowe w wyrazie wnętrza [3].

Opisany budynek jest realizacją projektu biura MVRDV, biura którego projekty i realizacje stanowią rodzaj prowokacji i poszukiwania nowych rozwiązań wg zasady: *Architektura kroczy drogą wyznaczoną przez nieciągłość zdarzeń i myśli, zaznaczając prze-*

MVRDV, Kopenhaga Gemini Residence, 2005 (*DBOOK. Dencity, Data, Diagrams, Dwellings*, s. 147)

łomy negacją poprzednich dokonań i odcięciem od „wczorajszych” idei [4].

Gemini Residence jednak jawi się jako przykład budynku, w którym proporcje bryły, symetria, osio-

wość rozwiązania rzutów, rygorystyczna rytmika fasad, staranność podziałów sprawia wrażenie, że budynek jest zaprojektowany według reguł – może tych opisanych przed wiekami?

PRZYPISY

- [1] Definiowanie Przestrzeni Architektonicznej – *Teoria Witruwiusza we współczesnym kontekście*, Tezy.
 [2] *Ibidem*.
 [3] A. Rutecka, *Frosilos*, Architektura i Biznes 2006 nr 2, s. 66.
 [4] M. Misiągiewicz, *Architektoniczna geometria*, Wydawnictwo DjaF, Kraków 2005.

BIBLIOGRAFIA

- Fernandez A. Per, *DBOOK. Dencity, Data, Diagrams, Dwellings*, Vitoria-Gasteiz, 2007.
 Rutecka A., *Frosilos*, Architektura i Biznes 2006 nr 2.
 Phaidon Editors, *The Phaidon Atlas of 21st Century World*, 2008.
 Witruwiusz, *O architekturze ksiąg dziesięć*, P. Biegański (red.), Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Warszawa 1956.

